

Nem is kételkedünk azon, hogy a kongresszus vezetősége fog annyit tapintattal bírni, hogy nem fogja megengedni és eltérni, hogy a békekongresszuson a magyarok fizetett ellenségek rágalmaival illethessék a magyar nemzetet, a mely, ha eddig elcélzással is viselkedett azon územekkel szemben, a melyekkel Románia felvezetett lakóinak egy töredéke hazánkban évek óta sérti, meg fogja tudni találni a kellő időben a módot arra, hogy ezen elketlen és jogosulatlan územeknek véget is vessen.

Attól mi nem tartunk, hogy a románoknak sikerüljön a kongresszuson a nemzeteket a magyarok ellen uszítani vagy elkeseríteni, mert a gyűlölet, melyely a románok ügyeinket ott tárgyalni fognak, csak sokkal jobban fel fogja titatni mindazoknak hazug voltát, a mit ott ellenünk foltozni fognak, hazugsággal, rágalommal és gyűlölettel pedig szíveket és érzelmeket meghódítani, megnyerni nem lehet.

A kongresszus megjelenő magyaroktól pedig nyugodtan elvárhatjuk, hogy az igazság tudatában és a felelősségi szerzetelt szíveikben, képesek lesznek ellenünk elcsenyülni, még akkor is, ha 46 románán szemben csak 7 magyar lesz hivatta ügyünket védelmezni.

Dr. W. I.

Erdély helynevei

Iria és az E. K. E. helynevei a közgazdasági 1894. júl. 7-én tartott ülésben előterjesztette: Márk Sándor dr.

(Folytatás)

Ezek a tudósok nagyon száraz emberek, de véghetetlenül tanulságosok. Nines könyveiknek egyetlen adata sem, melyet hitelles okiratokkal nem támogatnának. Phrasissok gyártására egyáltalán nines érdekes, de még alkalmas sem. Nem olvasnánk nyújtanak, hanem ridig onomatopoeia, — ha úgy tetszik, alaplért — Magyarország régi helynevei. De a nékél, hogy erre csak egy hanggal is utalnak, azt, sonál sem bizonyította még be meggyőzően, hogy ha Magyarországi helyneveket egyáltalán módosítani kell, ezt nem magyarosítással, hanem a történeti helynevek helyreállításával kell s egyúttal csak így szabad tenni.

S ezt nemcsak a helységnevekkel, hanem minden földrajzi tényezővel igenis kezelni akarjuk vizni. Így pl. használni fogjuk tudomány és politika tételekben s könyvekben is a Schu-

lerberg régi jó történeti s a csángóknál most is szokásos, a Keresztényhavas, a Patra mare helyett a Nagykhavas sít, de a nékél, hogy meg akarunk semmisíteni mányelvű, tényleg használt elnevezéseket.

A helynevek azon rekonstrukciójának jogosult voltához kétség nem férhet. Ezer meg ezer helynevetek temeték el közvilágnak történeti fejleményei; a kezelet legelőbb s a gyakorlati életnek nem legutolsó követelése, hogy régi jegeikbe visszahozzák őket. Ez azonban nemcsak a magyarországi, hanem a nemzetiségeknek érdeke is. Igazságtudás legközelebbi szem történővel velök. 1897 óta csakugyan sokszor történeti helynév-magyarosítás oly vidéke is, hol nines biztosíték rá, hogy a nép valóban ki tudja mondani a magyaros hangzású nevet.

Hason helyneveinknek igen tetemes része most is régi magyar neveknek hibás kimondása, előfordás következtében keletkezett. A bábeli nyelvezavarunk fokozása senkinek sem állhat érdekében. Legközelebb nekünk, kik hazánk eme szép vidékeinek hazaférhetőségét tetlen büszkséggel kikínálunk, ha jelszék egyeztetésével sok tekeredni.

Az E. K. E. válassza elhatározta, hogy képmár 1898. ápr. 12-én elhatározta, hogy a helynevek javítása érdekében első sorban az erdélyi törvényhatóságokat keresi meg, kérve, hogy az idegen nevi helyek, községek, dűltök, hegyek, folyamok, sít, nagy r. neveknek a történeti adatok alapján megállapítására segítségére legyenek. Ugyanakkor a M. Történelmi Társulatot is megkérte az irányelvek kijelölésére, a mit még is tett már december 7-én, ismeretes átiratban a helynevek leheto konzerválását ajánlván.

Csupán Fogaras vármegye jelentette ki 1894. január 3-án, hogy az ez irányban való kutatás a szakudósok s nem a vármegye dolga; a dolgot négyre irant azonban neki sem volt kifogása, míg Szolnok-Doboka vármegye, tekintve, hogy 32 helynév már módosított 1894. febr. 15. alkalmasabb időre hagyta a dolgot. Ellenben Kolozs vármegye 1895. októ. 30. kijelölte kívánta, mely helyneveket előbb módosítani az egyesület; Szilágys vármegye 1893. nov. 16-án, Csík vármegye decz. 6. Hunyad vármegye decz. 23. Kis-Küküllő vármegye 1894. jan. 20. Udvarhely vármegye febr. 21-én és Tor-dány vármegye május 23-án tényleg bizottságokat küldtek ki a célból, sít Csík vármegye 1894. febr. 20-án már közölte is javaslatát a nem-magyar helyneveknek néphagyományok alapján való módosítása iránt, melyet javaslatátlét végett viszont a széki német monographusának, Szádeczky Lajos dr. nak adtuk ki.

Bizottságok azonkívül több történeti adat kért fel, hogy adandó alkalommal 1 okiratok alapuló szakvéleményt körjen tőlük. Szándékát bejelentette a helynévminiszteriumnak és — a telek-

vényi helynév-bejegyzéseket illetőleg — az igazságügyminiszternek is.

Mindelőbb kívánok, hogy első sorban a könyvnyomda vállalatoktól akadjon megakadályozni és pedig egyen az erre hivatott tényezők közreműködésével.

Hogy tehát a helynevek önkény-sz. faragásának, előfordításának s így könyvnyomda forgalmának hozatalának útját állja, bizottságok szigorúan alkalmazkodni kíván a helynevek változtatása tekintetében hazánkban fennálló szabályokhoz a követelt azt az egyetlen elfogadható módot, melyely a változtatott helynevet a katonai térképekre is felvéthet. E szerint a központi bizottság s az albizottság önkényesen egyetlen egy földrajzi nevet sem adhat, egyetlent sem változtatni meg.

Ha azonban ilyen új elnevezések, vagy változtatások szükségé forog fenn, a hozza bontást, vagy kibontást tett helynévnyi tömes tanulmány tárgyává teszi s a hely történeti nevét, tekintet nélkül arra, magyar-e az vagy sem, megállapítja. Ekkor a változtatás végett megkeresi az illető törvényhatóságot, mely a változtatást, illetőleg az E. K. E. helynévnyét a Történelmi és eszteti a Földrajzi Társasággal felvilágosítván, ezek hozzájárulásának esetében a belügyminiszterium jóváhagyását kéri.

Csak ezen jóváhagyás megnevezése után kerülhetnek a helynevek hivatalosan is használatba.

Ezen változtatások kitéllék lehetnek. Nagy előnyök, melyek az eddig használatos nevet a kitutatott régi, jobb hangzású és megelőbb névvel eszedik fel; vagy olyanok, melyek a most forgalomban lévő helynév mellett megállapítja a másodszorban használandó helynevet. Ez első esetben a megállapított új név elő, és a történeti név másodszorban használandó vagy a hivatalos helynévben, mint a térképeken és az iradom-ban. Az E. K. E. uti katalizusa sem jöhet be tehát egyetlen olyan helynév sem, mely hivatalosan nines elismervet.

(Folytatás következők)

Római dolgok.

A „Tribuna” rangoslag vastag betűkkel írta vezércikkei homlokára: „Dr. Ratin János elfogadta. A rémuralom megtöretten. Messzire jutottunk! Tegnap ejfelkor Corban Gyulát agyával veték fel erőszakkal és löktek a tölmesz sötétségbe. Mind csak tegnap dr. Ratin János letartóztaták és eszedőrkölök Griztek a vonat elindulásáig, a mely Kolozsvára vitte, hogy onnan Szegedre induljon, a hol két évig töltősen ama kevesebb, a mely az 6 óráig korábban még fenn van tartva. A „Tribuna” azt hiszi, hogy a többiekkel is így történhetett s aztán így folytatja: „Az, a mi eddig egyetemes politikai elttelttel sem történt, meg a románokkal sem, most megtörtén Magyarországi

kereskedelmi ezütköznek a török észárvárosba való bevitelle érdekében. Az a buzgalomnak köszönhető, hogy a magyar kizet a szultán udvarába sikerült bejutni.

A magyar kereskedelmi muzeum konstantinápolyi fiókjának saját házában az iradályhelyeket ingyen bocsátotta koránnyuk rendeltetésére, s egyzersmind annak vezetőségét is díjazni elvállalta.

Back fia jól beszéli nyelvünket; társának, a Párisban élő öreg Oroslind fia pedig nem rég Budapestről cölött Konstantinápolyba.

Erdősök alakja a konstantinápolyi magyar kolóniának Commendinger Antal lovaz, zenemű és hangszerkeskedő s a szultán névnyi szőlőjára. Az öreg ur rendkívül büszke magyar voltára s ennek minden alkalommal igyekszik kifejezést adni. Szorodálytól bocsátott a lapok hírlételei oldalán az egyes hokokk vendéglátását. Ha ott egy magyar névre akad, innap mintha előtök s minden bevezetés, bemutatkozás nélkül előre hívja meg a mezeppent magyar urat. Az öreg aztán odalaza rendkívül beszédos lesz, elmondja 48-beli kalandjait, a esztákat, melyekben részt vett, megmutatja a sebeket, melyeket kapott, elmeséli csodás menekülését Kossuthal, a kileh örök barátját és stb.

A dolgot pedig az a legkülönösebb, hogy rossz nyelvek azt beszélik, miszerint az öreg ur

semmi 48-beli esztában részt nem vett, mert más a forradalom külföldi elött, mikor szorind kizet a kezei, elemigrált Magyarországról. Mi így e vádól, nem tudom; ha esádólam, Hunvai Kovács Lene bátyánk lelke rajta.

Anyi így, hogy Commendinger Jekes magyar ember és jó hazafi.

Szörényi fáj neki, hogy a felesége (egy görög nő) és gyermekei nem tudnak magyarul, sít ellenszenvvel viselkednek a magyarok iránt.

Legnagyobb büszkeségét abban lel, ha valaki őt Kossuthhoz hasonlítani talál. Egy ízben egy magát zsurmalistának kiadó magyar úr ember tiszteltet a Commendinger ur szalonjában, a hol Kossuth élténysága képe függött a falon. Az áltárlagos hírlapiról, ismerve az öreg ur bibéjét, azt a megjegyzést hozzákötözte, hogy a hízi ur feltűnő módon hasonlít Kossuthhoz.

A lovag egészen el volt bűvölve a díszrejtöl. Könyvéket meghívta előle át vendégség sít mondó neki, adja elő kívánságát, bármilyen legyen az, teljesíteni fogja. A zsurmalista szerény kívánsága az volt, hogy engedje át neki arcepképet és életrajzt, melyet egy nagy képes lapban akar közölni. Az öreg ur szörény megindulva nyújtá át a kívánt arcepképet és tövölre hegyire elbeszélte esztát és menekülését a forradalom alkalmával. Búcsúzókor egy esomó bankót is nyomott bio-

(Vége következők)

Vasuti menetrend.**I. Vonatindulások.**

Budapest felé: Gyorsvonat 508 reggel Gyorsvonat (Kolozsváron át) 245 d. n. Személyvonat 543 este. Expressvonat (Aradon át) 10:26 este.

Bukarest felé: Gyorsvonat 459 reggel. Expressvonat 514 reggel. Vegyesvonat 11:— d. e. Személyvonat 219 d. n.

Szeben felé: Személyvonat este 6:18 (csak jun. 1-től, minden esütőkorán, innép- és vasárnapon).

Kézdi-Vásárhely felé: Vegyes vonat 450 reggel. Vegyes vonat 8:50 d. e. Személyvonat 3:10 délután.

Brassó-Bertalanfal. Zernestől: Vegyes vonat 9:50 d. e. Vegyes vonat 5:13 d. n. Vegyes vonat 9:25 este.

II. Vonatérkezések.

Budapest felé: Személyvonat 8— reggel. Gyorsvonat (Kolozsváron át) 209 d. n. Expressvonat (Aradon át) 5:07 reggel. Vegyesvonat 10:25 este.

Bertalanfal. Zernestől: Gyorsvonat 2:18 d. n. Vegyesvonat 7:01 este. Expressvonat 10:19 este. Gyorsvonat 10:37 este.

Szebenből: Személyvonat 7:40 reggel (csak jun. 1-től, minden esütőkorán, innép- és vasárnapon).

Kézdi-Vásárhely felé: Személyvonat 1:50 d. n. Vegyesvonat 7:20 este.

Zernestől Brassó-Bertalanfal. Vegyes vonat 7:11 reggel. Vegyes vonat 1:19 d. n. Vegyes vonat 8:06 este.

A budapesti értéktőzsde árfolyásai

1894. július hó 28-án.

Magyar aranyárjárdék 4%	124.50
Magyar koronárjárdék 4%	95.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	127.50
Magy. vasuti kölcsön ezüstben 4 1/2%	102.50
Magy. k. vasut áll. kötv. 1876-ból	124.—
Magy. földt. h. kötvény 4%	95.50
Halmadrisi jg. megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földt. h. kötvény	96.—
Magy. nyerev. sorsjegye kölcsön	151.—
Tiszszab. és szegedi sorsjegyekölcsön	143.—
Osztrák j. áradék papírban	98.50
Osztrák j. áradék ezüstben	98.50
Osztrák j. áradék aranyban	122.—

Osztrák koronárjárdék 4%	98.—
1890. évi osztrák államsorsjegye	147.50
Osztrák-magyar bankrészvény	101.5—
Magyar hitelbank-részvény	447.—
Osztrák hitelintézet részvény	391.50
Osztr. magy. államvasuti részvény	351.—
20 frankos arany (Napoleon'sor)	990.—
Nemzetibanki márká	61.15
Londen vista	124.00
Paris vista	49.50
20 márkás arany	12.22

Lapkiadóhóza:

DR. FISCHER AKOS.

Kiadó: A „Brassó” nyomdája.

5929.—1894. sz.

Hirdetmény.

Az alábbi felsorolt, Brassó város tulajdonát képező volt uradalmi havasi legelők szó- és írásbeli árvérs útján, a tekintetes városi képviselő-testület jóváhagyásának fenntartása mellett és a rendes hivatalos órák alatt Brassó város gazd. sz. sz. hírtalálában közhelyekintésre kitért feltételekkel átl. 1894. november hó 1-től 1900. évi október hó 31-ig terjedő hat évi időtartamra a legtöbbet igénynek hasonlóba foglalkozni adni.

Az árvérsi és ajánlati tárgyalás hétfőn azaz folyóévi augusztus hó 13-án d. e. 9 órakor Brassó város gazd. sz. sz. hírtalálában fog megtartatni.

Mindenkinek árvérsi tartozik, mielőtt szóbeli ajánlatra bocsátatik, a kikálitási árak 10% nyi összegét bántópenz gyűjteni letenni.

Az írásbeli ajánlatok, melyek a szóbeli árvérs útján vonatkozók fel, lezárva és azon bérleti tárgyra bontakozó felirással, melyre az ajánlat tétel, ellátva, legkésőbb f. évi augusztus hó 13-án délután 9 óráig Hírtalál. Ernő gazd. sz. sz. hírtalál. átl. 1894. november hó 1-től 1900. évi október hó 31-ig terjedő hat évi időtartamra a legtöbbet igénynek hasonlóba foglalkozni adni.

Az 50 kros helyszíneli állított ajánlatokban pontosan megjelölendő az illető bérleti tárgy és a felajánlt évi haszonbérli összeg számokban és betűkben pontosan és világosan kitérő számonként nyilatkoznia kell az ajánlatnak, ajánlattevő azon nyilatkoznia, hogy a bérleti- és árvérsi feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti; továbbá

tartozik ajánlattevő egy 10% nyi bántópenzt az ígért összegtől számítva az ajánlattevő csatlólati. Bérli köteles az egy évi bántópenzt biztosítani gyűjteni letenni és a bántópenzt közzégyűjteni okirat alakjában kiállítani.

A havasi legelők a következők:

I. Türesvárt.

1. Zenoga kikálitási ár 240 frt.
2. Grohotich 190 „
3. Cloubeset 50 „
4. Mogura 75 „

II. Hosszfaluban.

5. Zenoga bratosi kikálitási ár 680 frt.
6. Munte cailor 900 „
7. Rosea 600 „
8. Oberst capri 300 „
9. Radille 125 „

III. Csernátaluban.

10. Pelin kikálitási ár 900 frt.
11. Zenoga lui Nan kikálitási ár 630 „

IV. Zajzonban.

12. Tejkó 360 frt.
13. Sipot 440 „
14. Procska 300 „
15. Cankia és Piatre rosia 410 „
16. Havasi legelő Predalon kikálti ár 30 frt.

Brassó, 1894. évi. júl. 14.

A városi tanács.

Minden könyveskereskedő által megszerzethető a pályadíj kiutaltatott, 27-k köztadban megjelent mű.

A megzavart ideg- és nemi rendszerről
Dr. MÖLLER egészségügyi tanácsadó.

Bérmentes megküldés hirtőlalt
60 kr-ért levélhelyeken.

Bendit Eduard,

Braunschweig.

Newyorki Germania**életbiztosító társaság.**

Európai osztály: Berlin, Leipziger-Platz 12. sz.

Magyarországi osztály: Budapest, VII. Erzsébet-körút 54. sz.

Átlag 1893. december 31-én:

Érvényben lévő kötvények 277 millió M.

Tényleges vagyon 75,413.116 M.

Referenciákat ad**a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.****A NEWYORKI GERMANIA életbiztosító társaság**

magyarországi osztályának

Erdély, Szlavonia, Horvátország és Bosznia vezérképviselősege:
rassó, Lensor 25. szám, I. emelet jobbra.

Telephon: 81. szám.

Ügynökök alkalmaztatnak.

(17 19—)

HIRDETÉSEK

fölvételnek

a kiado-hivatalban.

Brassó, nyomtatja és kiadja a „Brassó” nyomdája — Gräufeld Vilmos.

Egy jókarban lévő, 6—8 lőrejú

GÖZGÉP

Maier-féle expansio-kormányval és szabályozóval, valamint a hozzátartozó hengergőzkazán, 6 1/2 méter hosszú, 0.97 méter átmérőjű, 6. légköri hatlyonásra kipróbálva, jutányos áron eladó.

A gőzgép és kazán még üzemben vannak és működés közben megtekinthetők.

Bővebb felvilágosítást ad

3-6

HORNUNG Testvérek
hajlítottá-burgyara
Brassóban.

OLAKODJUNK MINDEN UJANZASATOL

LE GRIFTON

Valdi Francia papír

DEPOSE

LA EGGERSEITEBB

az összes legújabb készítmény

szivarka papír

a legjobb

ÜGYELJENEK A JEGYRE.